

DECYZJA RADY

z dnia 7 lipca 2009 r.

w sprawie istnienia nadmiernego deficytu na Łotwie

(2009/591/WE)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,
w szczególności jego art. 104 ust. 6,

uwzględniając zalecenie Komisji,

uwzględniając uwagi przedstawione przez Łotwę,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 104 Traktatu państwa członkowskie unikają nadmiernego deficytu budżetowego.
- (2) Pakt na rzecz stabilności i wzrostu opiera się na dążeniu do zapewnienia solidnych finansów państwa jako środka służącego umocnieniu warunków stabilności cen oraz silnego, trwałego wzrostu, sprzyjającego tworzeniu nowych miejsc pracy.
- (3) Procedura nadmiernego deficytu określona w art. 104 Traktatu oraz wyjaśniona w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu⁽¹⁾, które jest częścią Paktu na rzecz stabilności i wzrostu, przewiduje podjęcie decyzji w sprawie istnienia nadmiernego deficytu. Załączony do Traktatu Protokół w sprawie procedury nadmiernego deficytu zawiera dalsze postanowienia dotyczące wdrażania procedury nadmiernego deficytu. Szczegółowe zasady i definicje w zakresie stosowania postanowień tego Protokołu określono w rozporządzeniu Rady (WE) nr 3605/93⁽²⁾.
- (4) Przeprowadzona w 2005 r. reforma Paktu na rzecz stabilności i wzrostu miała na celu wzmocnienie jego skuteczności i podstaw gospodarczych oraz ochronę stabilności finansów publicznych w perspektywie długoterminowej. W szczególności jej celem było, by na wszystkich etapach procedury nadmiernego deficytu w pełni uwzględniono kontekst gospodarczy i budżetowy. W związku z powyższym Pakt na rzecz stabilności i wzrostu zawiera ramy wspierające realizację polityki rządu mającej na celu szybkie przywrócenie dobrego stanu finansów publicznych z uwzględnieniem sytuacji gospodarczej.
- (5) Postanowienia art. 104 ust. 5 Traktatu nakładają na Komisję obowiązek skierowania opinii do Rady w przypadku uznania przez Komisję, że w państwie członkowskim istnieje nadmierny deficyt lub że taki deficyt może wystąpić. Uwzględniwszy swoje sprawozdanie opracowane zgodnie z art. 104 ust. 3 Traktatu oraz opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego wydaną zgodnie z art. 104 ust. 4 Traktatu, Komisja stwierdziła, że na Łotwie istnieje nadmierny deficyt. W związku z tym dnia 2 lipca 2009 r. Komisja przedstawiła Radzie stosowną opinię w sprawie Łotwy⁽³⁾.
- (6) Artykuł 104 ust. 6 Traktatu stanowi, że Rada po dokonaniu ogólnej oceny, a przed podjęciem decyzji w sprawie istnienia nadmiernego deficytu, powinna rozważyć wszelkie uwagi zgłaszane przez dane państwo członkowskie. W przypadku Łotwy ogólna ocena prowadzi do wniosków zawartych w niniejszej decyzji.
- (7) Zgodnie ze zgłoszeniem w ramach procedury nadmiernego deficytu przedłożonym w kwietniu 2009 r., deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych na Łotwie w 2008 r. wyniósł 4,0 % PKB, przekraczając tym samym wartość referencyjną wynoszącą 3 % PKB. Ponadto deficyt nie zbliżył się do wartości referencyjnej 3 % PKB. Przekroczenie wartości referencyjnej może być jednak uznane za wyjątkowe w rozumieniu Traktatu oraz Paktu na rzecz stabilności i wzrostu. Wynika ono w szczególności ze znacznego pogorszenia koniunktury gospodarczej w rozumieniu Traktatu oraz Paktu na rzecz stabilności i wzrostu. Zgodnie z prognozą służb Komisji z wiosny 2009 r. przewiduje się, że wzrost realnego PKB na Łotwie w 2009 r. będzie zdecydowanie ujemny, a produkt skurczy się o 13,1 %, po spadku o 4,6 % w 2008 r.; nowsze wskaźniki wskazują natomiast na jeszcze większy, rzędu 18 %, spadek PKB w 2009 r.

W związku z powyższym nierealistyczne stały się cele dotyczące deficytu określone w grudniu zeszłego roku w ramach wspólnotowego programu pomocy na rzecz wsparcia bilansu płatniczego, tj. 5,3 % PKB w 2009 r., 4,9 % PKB w 2010 r. i poniżej 3 % PKB w 2011 r. Jednakże nie można uznać, że przekroczenie wartości referencyjnej ma charakter tymczasowy. Zgodnie z wiosenną prognozą służb Komisji przewidywano, uwzględniając środki budżetowe na 2009 r. wynikające wyłącznie ze zmian przyjętych w grudniu 2008 r., że deficyt zwiększy się z 4,0 % PKB w 2008 r. do 11,1 % PKB w 2009 r., a w 2010 r., przy założeniu niezmiennego kursu polityki, pogłębi się dalej do poziomu

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 6.

⁽²⁾ Dz.U. L 332 z 31.12.1993, s. 7.

⁽³⁾ Wszystkie dokumenty związane z procedurą nadmiernego deficytu dotyczącą Łotwy dostępne są na następującej stronie internetowej: http://ec.europa.eu/economy_finance/netstartsearch/pdfsearch/pdf.cfm?mode=_m2

13,6 % PKB. Po przyjęciu przez łotewskie władze pakietu nowych środków konsolidacyjnych w czerwcu 2009 r. oraz dalszych środków wskazanych przez nie na 2010 r. szacuje się – zakładając ich pełną realizację – że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych może osiągnąć poziom około 10 % PKB w 2009 r., 8,5 % PKB w 2010 r. i 6 % PKB w 2011 r.⁽¹⁾ Tak więc, mimo iż w 2008 r. przekroczenie przez deficyt wartości referencyjnej miało charakter wyjątkowy, deficyt nie był zbliżony do tej wartości i nie można uznać, że jej przekroczenie miało charakter tymczasowy. W związku z powyższym przewidziane w Traktacie kryterium deficytu nie jest spełnione.

- (8) Dług brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych wciąż kształtuje się znacznie poniżej wartości referencyjnej wynoszącej 60 % PKB i w 2008 r. wyniósł 19,5 % PKB. Przewiduje się jednak, że będzie on szybko wzrastał (zgodnie z wiosenną prognozą służb Komisji, zwiększy się on do 34,1 % PKB w 2009 r. i 50,1 % PKB w 2010 r., przy założeniu pełnego wykorzystania międzynarodowej pomocy finansowej udzielanej Łotwie na okres do 2011 r.). Uwzględniając nowe środki konsolidacyjne przyjęte w czerwcu 2009 r. i dalsze plany w zakresie konsolidacji zapowiedziane przez łotewskie władze na lata 2010–2012 oraz w zależności od tego, czy – a jeśli tak, do jakiej kwoty – rząd będzie w dalszym stopniu zwiększał zadłużenie na potrzeby stabilizacji sektora finansowego, wskaźnik zadłużenia brutto może przekroczyć w 2012 r. wartość referencyjną 60 % PKB, nawet przy odpowiednich działaniach naprawczych.
- (9) Zgodnie z postanowieniami Paktu na rzecz stabilności i wzrostu rozpatrzony zostanie wpływ na budżet filaru kapitałowego powstałego w ramach systemowej reformy emerytalnej wprowadzonej przez rząd Łotwy. Wprawdzie przeprowadzenie tych reform prowadzi do przejściowego pogorszenia się sytuacji budżetowej, jednak stabilność finansów publicznych w perspektywie długoterminowej wyraźnie się poprawia. Zgodnie z szacunkami służb Komisji całkowity koszt takiej reformy na Łotwie wyniósł 1,6 % PKB w 2008 r., a w 2009 r. i 2010 r. wyniesie 0,4 %, co jest związane z tymczasowym obniżeniem składek w 2009 r. z 8,0 % do 2,0 %. Stawka składki

na ubezpieczenia społeczne przekazywanej do drugiego filaru, będącego filarem kapitałowym, ma wzrosnąć do 4 % w 2011 r. oraz do 6 % w 2012 r., co ma zwiększyć całkowity koszt reformy w latach 2011–2012 do poziomu odpowiednio 0,8 i 1,2 punktu procentowego PKB. Zgodnie z Paktem na rzecz stabilności i wzrostu koszty te można uwzględnić w sposób liniowo degresywny przez okres przejściowy i wyłącznie, gdy deficyt zbliżony jest do wartości referencyjnej. Ponieważ w 2008 r. deficyt nie był bliski wartości referencyjnej, a prognozy służb Komisji dotyczące deficytu na lata 2009 i 2010 przewidują, że nadal nie będzie on bliski tej wartości, koszty reformy emerytalnej nie mogą zostać uwzględnione.

- (10) Zgodnie z art. 2 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1467/97 „istotne czynniki” mogą zostać uwzględnione w procesie podejmowania decyzji Rady w sprawie istnienia nadmiernego deficytu zgodnie z art. 104 ust. 6 Traktatu wyłącznie wtedy, gdy spełniony jest podwójny warunek: deficyt zbliża się do wartości referencyjnej oraz przekroczenie przez niego tej wartości ma charakter tymczasowy. W przypadku Łotwy ten podwójny warunek nie jest spełniony. Dlatego też istotne czynniki nie zostały uwzględnione w procesie podejmowania niniejszej decyzji,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Z ogólnej oceny wynika, że na Łotwie istnieje nadmierny deficyt.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Łotewskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 7 lipca 2009 r.

W imieniu Rady

C. BILDT

Przewodniczący

⁽¹⁾ W szacunkach tych uwzględniono wpływ tymczasowego przekierowania płatności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne z drugiego filaru systemu emerytalnego.